

Aan Provinciale Staten

Datum : **28 MAART 2019**
Documentnr. : 2019-021313/13/V4
Dossiernummer : K2860
Behandeld door : E.F.W. Stuij
Telefoonnummer : (050)316 4509
Antwoord op :
Bijlagen : 2
Onderwerp : Plan van Aanpak commissie Hertogh

Geachte dames en heren,

Aanleiding

Hierbij ontvangt u het rapport "Waar een wil is, komt een weg" en het "Plan van Aanpak Commissie Hertogh". In het vertrouwen dat wij hiermee een stabiele basis hebben gelegd voor het verdere verloop van het project Aanpak Ring Zuid gaan wij in deze brief kort in op bijgaande stukken.

Eerdere behandeling in PS

Met onze brief van 20 december 2018 (kenmerk 2018-088.616/51/A.40) hebben wij uw Staten geïnformeerd over het advies van de commissie Hertogh en u gemeld dat wij u zouden informeren over de uitwerking van die adviezen op het moment dat er ook helder is wat de vervolgspraken zijn. In onze brief van 22 januari 2019 (kenmerk 2019- 004195/4/V3) hebben wij deze lijn herhaald. Deze brieven heeft u met ons besproken in de statencommissie Mobiliteit, economie en energie van 23 januari 2019 en de statenvergadering van 6 februari 2019.

Rol en bevoegdheden PS in deze fase

Voor ons zijn de kaders zoals met uw instemming vastgelegd in de Realisatieovereenkomst uitgangspunt. U ontvangt deze brief ter informatie. Er wordt van u geen besluit gevraagd.

Ter toelichting geven wij iets meer uitleg over onze positie in het project Aanpak Ring Zuid. De provincie is één van de samenwerkende overheden binnen het project, waarbij wij als provincie verschillende rollen op ons nemen: wij zijn mede-opdrachtgever, medefinancier en wegbeheerder/eigenaar van het stuk van de Ring West dat onderdeel is van het project. De provincie is niet de contractuele opdrachtgever, dit is Rijkswaterstaat. Als provincie hebben wij vanuit het regionaal mobiliteitsfonds RegioSpecifiekPakket Zuiderzeelijn (RSP) een financiële bijdrage geleverd aan het project. Voor het overgrote deel wordt het project echter gefinancierd uit de zogeheten concrete projecten RSP inclusief een bijdrage uit het rijks-MIRT.

Op grond van het convenant RSP moeten financiële mee- en tegenvallers van de in het RSP opgenomen projecten binnen het RSP worden verrekend. Tussen de provincies is daarbij afgesproken dat financiële mee- en tegenvallers binnen de geografische grenzen van de betreffende provincie blijven. Concreet betekent dit dat eventuele meevallers op het project Aanpak Ring Zuid beschikbaar blijven voor het Groninger deel van het RSP, maar dat ook eventuele tegenvallers binnen het Groninger deel van het RSP moeten worden opgevangen. Daarnaast is afgesproken dat het rijk risicodragend is voor tegenvallers in het budget Voorbereiding en Toezicht.

Vervolg

Het project Aanpak Ring Zuid zit in de realisatiefase. Met de PS Rapportage Aanpak Ring Zuid informeren wij u drie maal per jaar over de voortgang van het project. En wij informeren u tussentijds als er belangrijke ontwikkelingen zijn die niet tot de volgende rapportage kunnen wachten.

Extern betrokkenen

De projectorganisatie Aanpak Ring Zuid treedt op als opdrachtgever in dit project, conform de realisatieovereenkomst is dit gedelegeerd aan Rijkswaterstaat. Opdrachtnemer is de Combinatie Herepoort.

Nadere toelichting

Commissie Hertogh

Op 18 september 2018 hebben wij bekend gemaakt dat de opdrachtgever stuurgroep Aanpak Ring Zuid (ARZ) en opdrachtnemer Combinatie Herepoort (CHP) een adviescommissie in het leven hebben geroepen om oplossingsrichtingen aan te dragen voor het vervolg van de ombouw van de zuidelijke ringweg. Onder leiding van de voorzitter prof. dr. ir. M.J.C.M. Hertogh heeft de commissie onderzocht hoe ARZ en CHP het beste om kunnen gaan met een verantwoorde voortgang van het project. Er is door de commissie gekeken naar de planning van het project, de kwaliteit van de voorbereiding, de kwaliteit van het werk en de samenwerking tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. Op 20 december 2018 presenteerde de commissie haar voorlopige bevindingen aan de stuurgroep ARZ en opdrachtnemer CHP. U bent hier per brief over geïnformeerd (73339-2018). De stuurgroep ARZ en CHP hebben in december aangegeven de aanbevelingen van de commissie Hertogh op hoofdlijnen te onderschrijven. Onder leiding van professor Hertogh is de afgelopen maanden door ARZ en CHP in gezamenlijkheid constructief gewerkt aan de uitwerking van de aanbevelingen.

Het advies van de commissie Hertogh van december 2018 is de afgelopen maanden vertrouwelijk gehouden. Reden hiervoor was dat er sprake was van een vertrouwelijke setting, waarin de aanbevelingen door ons samen met CHP onder begeleiding van Hertogh werden uitgewerkt. Om dit proces vruchtbaar te laten zijn, was cruciaal dat wij ons hielden aan de afspraak tussen de commissie en ARZ en CHP dat de onderlinge communicatie in het kader van het Commissie-traject open en vertrouwelijk van aard zou zijn. Verder kon vroegtijdige openbaarmaking de onderhandelingsposities tussen partijen over het al dan niet implementeren van de aanbevelingen (negatief) beïnvloeden en daarmee schadelijk zijn voor de economische en/of financiële belangen van opdrachtgevers en/of opdrachtnemer. De vertrouwelijkheid kan nu worden opgeheven omdat er een Plan van Aanpak ligt met gezamenlijke afspraken. Daarmee is openbaarmaking ook niet meer van invloed op de onderhandelingsposities tussen partijen.

Aanbevelingen uitgewerkt

In het plan van aanpak zijn de volgende zeven aanbevelingen van een concrete uitwerking voorzien:

1. slagvaardige organisatie en overlegstructuur,
2. houding en gedrag,
3. herstart inhoudelijke werkwijzen,
4. alliantie voorzetten,
5. planning,
6. financiën,
7. plan vastleggen.

De uitwerking van de aanbevelingen moet passen binnen het kader van de realisatieovereenkomst (ROK).

Er zijn in de afgelopen maanden belangrijke stappen door ARZ en CHP gezet om de werkzaamheden vlot te trekken. De duidelijkheid over de bouw van de Helperzoomtunnel is hier een voorbeeld van. Er ligt nu een concrete planning voor 2019 en er is een doorkijk tot en met 2024. Duidelijkheid waar u expliciet om heeft gevraagd. In de organisatie, samenwerking en de randvoorwaarden zijn concrete afspraken en acties vastgelegd. Wij hebben het vertrouwen dat met de opvolging van deze aanbevelingen een stabiele basis is gelegd voor het verdere verloop van het project.

Aanbevelingen in praktijk

Het project is en blijft gelet op de omvang en de soms uiteenlopende belangen complex. Daarom is het van belang om de uitwerking van de aanbevelingen en de verdere stappen hierin te monitoren. Wij zien hier op toe. Wij nemen dit onderdeel op in de voortgangsrapportage die u drie keer per jaar ontvangt.

Om te toetsen hoe de aanbevelingen in de praktijk werken hebben ARZ en CHP de aanbevelingen toegepast in het deelproject Helperzoomtunnel. Deze keuze is ingegeven door de urgentie om de tunnel nog in 2019 te realiseren. De heer Hertogh heeft ook dit proces begeleid. De aanpak heeft als resultaat dat er overeenstemming is over de manier waarop de Helperzoomtunnel geplaatst kan worden. Op 12 maart jl. hebben wij bekend gemaakt dat alle seinen op groen staan om de tunnel dit jaar te realiseren.

De speciale werkwijze van de Helperzoomtunnel wordt nu ook toegepast op de bouwkuip voor de verdiepte ligging.

De knelpunten, risico's en kansen zijn met de nieuwe werkwijze door beide partijen goed in beeld gebracht en besproken. Met het plan van aanpak kunnen wij weer toe naar een normale werkwijze.

Wij zijn blij dat de werkzaamheden aan de Helperzoomtunnel en de verdiepte ligging weer op gang komen. Stad en regio volgen de ontwikkelingen op de voet. Het project is gelet op de impact en de ontstane situatie terecht een onderdeel van het publieke debat. De zuidelijke ringweg is en blijft een complex project.

De samenwerkende overheden hebben kennisgenomen van het rapport van de commissie. Zij stemmen in met de aanbevelingen zoals weergegeven in het rapport en geven de projectorganisatie opdracht dit uit te voeren. Hiermee willen zij bijdragen aan het realiseren van de gezamenlijke doelstellingen: een toekomstbestendige oplossing voor de bereikbaarheid en de leefbaarheid.

Raadsmotie

Voor de volledigheid informeren wij u ook over de beantwoording van de raadsmotie Duidelijkheid rondom aanleg zuidelijke ringweg. In de vergadering van de raad van de gemeente Groningen op 27 februari jl. is een motie aangenomen die het college van B&W oproept om op korte termijn bij/of na verschijning van de adviezen van de commissie Hertogh en de aanpak die daaruit voortvloeit, de raad te informeren over een aantal onderwerpen. Deze onderwerpen worden hier kort toegelicht:

- Planning: zie uitwerking, aanbeveling 5.
- Uitvoerbaarheid: de opdracht van Hertogh was om op basis van het contract de belemmeringen in de samenwerking te onderzoeken en daarover aanbevelingen te geven.
- Boete: contractuele opdrachtgever (Rijkswaterstaat) heeft de mogelijkheid om betalingen op te schorten dan wel contractuele boetes of incentives ("prikkel tot nakoming") op te leggen wanneer niet aan contractuele verplichtingen wordt voldaan.
- Extra maatregelen: het werken midden in de bestaande stad, zoals vaak gememoreerd, kan niet zonder overlast voor omwonenden, ondernemers en weggebruikers. In het afgelopen jaar zijn maatregelen en acties ondernomen om ervaren hinder als gevolg van de vertraagde planning te verminderen. Door de inzet van o.a. CHP, Groningen Bereikbaar, het loket verkeer en werkzaamheden willen ARZ en CHP de hinder zo veel mogelijk beperken en meldingen oplossen waar het kan. De website, het loket, de wijkplatforms, de stewards helpen daarbij. De afgelopen jaren is hiermee ervaring opgedaan. In de voortgangsrapportage is dit een van de thema's waarover de raad geïnformeerd wordt. Het college van B&W nodigt de raad graag uit voor een werkbezoek om hier nader over geïnformeerd te worden.
- Moties geluidsmaatregelen Groningen-West/Hoogkerk: door de ontwikkelingen van het afgelopen jaar en de focus op het verbeteren van het bouwproces en de onzekerheid over de planning zijn hier nog geen besluiten genomen. Het college van B&W is hierover nog in gesprek met de stuurgroep en komt hier op terug. Zij streeft naar besluitvorming voor de zomer, uiterlijk 1 juli a.s.

Tenslotte.

Wij constateren dat de projectorganisatie ARZ en CHP in korte tijd veel werk hebben verzet om de aanbevelingen van de commissie Hertogh nader uit te werken. Wij realiseren ons dat een groot deel van de aanbevelingen gaan over de processen die buiten het gezichtsveld van de bewoner, ondernemer en gebruiker van de ringweg liggen. Vertrouwelijkheid was nodig om de belangen van de opdrachtgever niet te schaden. Nu de aanbevelingen en het plan van aanpak er liggen en de werkwijze van Hertogh werkt, kunnen wij de stukken met u delen.

Afsluitend

Wij kunnen ons voorstellen dat u vragen heeft. Wij organiseren graag een nadere toelichting van de heer Hertogh. Wij gaan graag met uw staten hierover in gesprek.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, locosecretaris.

Bijlagen:

Nr.	Titel	Documentnr.	Soort bijlage
1.	Advies commissie Hertogh 'Waar een wil is, komt een weg', 17 december 2018	2019-025394	rapport
2.	Plan van Aanpak commissie Hertogh 'Waar een wil is, komt een weg', 20 maart 2018	2019-024265	rapport